

Att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck i förskolan

**Ett exempel från Järfälla kommuns
preventionsenhet**

Malin Tilling, hederssamordnare, Järfälla kommun

Palle Storm, forskningsledare, FoU Nordväst,
Sollentuna kommun

Preventionsenheten, Socialförvaltningen i Järfälla

- Våldsprevention i fokus
- SAMBU – samverkan för barn och unga
- Samordning heder sedan 2019
- Förebygga hedersvåld?
- 3 förskolor

Järfällamodellen

Webbkurs i heder
Länsstyrelsen

Riktad utbildning
Intern/Extern

Rutiner och
arbetssätt

Uppföljning

JÄRFÄLLA

FoU- Nordväst: vad blev vårt uppdrag?

Mot bakgrund av det arbete som Preventionsenheten i Järfälla kommun initierat fick FoU- Nordväst i uppdrag att studera hur Järfälla- modellen fungerar i praktiken och vilka lärdomar som kan dras utifrån implementeringen av modellen i förskolan. Vidare önskade Järfälla kommun att undersöka hur webbkurs ”heder” uppfattats av förskole-medarbetarna och hur den rutinmall som finns fungerar i förhållande till förskolans verksamhet och vardag.

Sollentuna

Materialinsamlingen

- Enkäter till barnskötare och förskolelärare vid de tre förskolorna (N= 37)
- Grupptervjuer med förskolelärare vid de tre förskolorna
- Intervjuer med förskolechef och biträdande förskolechef
- Kartläggande samt uppföljande intervjuer med hederssamordnarna i Järfälla kommun

Sollentuna

Så här blev det i förskolan

Vad framkom i enkäterna?

- 27 procent av respondenterna uppgav att de någon gång eller flera gånger hänt att de misstänkt att ett barn lever under hedersrelaterat våld och förtryck
- 48 procent av respondenterna uppgav att utbildningen "webb-kurs heder" i hög eller mycket hög utsträckning ökat deras kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck
- 54 procent av respondenterna uppgav att utbildning i hög eller mycket hög utsträckning bidragit till ökat samsyn gällande heder i arbetsgruppen

Sollentuna

Tema 1: Ögonöppnare

Jag känner efter den här kursen så har det öppnat upp ögonen på en lite mer, så jag funderar på om jag ska börja ha de här lite jobbigare samtalen liksom "kan vi ha ett samtal?" (gruppintervjuerna med förskolelärarna)

På ett möte som vi hade nu senast så lyfts frågan i saker som man kanske inte...ja men inte tänkt på tidigare, "det här barnet gjorde så här och så här, kan det bero på?" Då sa jag "kan det bero på att man tänker så här för att vi faktiskt har gått den här hedersrelaterade utbildningen, hade vi tänkt på samma sätt tidigare?" Så ja absolut, vi har fått ett förändrat tänkande och kunnande kring det här (intervju med förskolechef)

Sollentuna

Tema 2: Att kunna ta och hantera konflikter

Sen kommer den dagen efter när du träffar vårdnadshavaren som du har haft konflikten med och du gömmer dig. Det har hänt många gånger att jag går in och jag vill inte träffa...Jag behöver känna min modighet igen innan jag möter föräldern på nytt och då får man ställa upp för varandra (ur gruppintervjuerna med förskolelärarna)

Men man får sådana här hot när man gör en orosanmälning, det blir väldigt hotfullt för oss. Där har jag känt att vi aldrig haft någon som kan skydda oss, för vi är helt oskyddade. För vi är väldigt oskyddade här [...]. Det är fortfarande mycket rädsla från pedagogerna (ur gruppintervjuerna med förskolelärarna)

Sollentuna

Tema 3: Att kunna arbeta förebyggande och proaktivt

För vi ser ju livet här, vi ser barnen och familjen för det första. Vi ser saker som vi måste gå vidare med. Men ofta ser vi saker och ting som kan lösas på plats. Men det är där det kommer, vad betyder heder och vart går gränsen (gruppintervjuerna med förskolelärarna)

Min förhoppning är att överlag ska det inte vara en enda unge som går oss förbi, utan att vi ser signalerna, att vi uppmärksammar, att vi har dom här glasögonen. Vi behöver inte vara experter på allt, men ändå så pass mycket att vi reagerar på "att det här måste vi ta vidare, det här måste vi kolla upp." Vi ska signalera att "här är det någonting som inte stämmer" (Intervju med förskolechef)

Sollentuna

Upplägg fördjupning

Vad blir viktigt i en utbildning om hedersförtryck och våld för förskolan?

- Definiera heder – skapa gemensam förståelse
- Vilken blir förskolans roll?
- När och hur kan vi ta samtal med föräldrar?

Rutiner och arbetssätt

- Akuta situationer
- Oro
- Bekymmer

Lärdomar

Uppföljning i höst!

Vi fortsätter med tre nya förskolor under hösten.

- Öppna dörrar
 - Eldsjälar
 - Relationer

Det går att arbeta preventivt!

